

نمایشگاه بین المللی کتاب کودک و نوجوان تهران - بلونیا، ۱۵ - ۲۰ آبان ۱۳۷۲

**Int'l Children & Young Adults Book Fair
Tehran - Bologna, 6-11 Nov., 1993.**

نمایشگاه کتاب کودک و نوجوان تهران - بلونیا بعد از ظهر روز شنبه ۱۵ آبان در ساختمان تازه تأسیس مجتمع آفرینشهای هنری - فرهنگی کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان با حضور خانم فرانتسکا فرارسی - مدیر نمایشگاه - و مدیریت کانون افتتاح شد. در این نمایشگاه ۲۵۳۷ عنوان کتاب از انتشارات ۳۵۴ ناشر سراسر جهان به نمایش درآمد. کشورهای شرکت کننده در نمایشگاه عبارت بودند از آرژانتین، آلبانی، آلمان، اسپانیا، استرالیا،

اسلواکی، اسلوانی، ایتالیا، ایالات متحد امریکا، ایران، ایرلند، برزیل، بریتانیا، بلژیک، پرتغال، ترکیه، تونس، چک، چین، دانمارک، رواندا، ژاپن، سوئد، سوئیس، شیلی، غنا، فرانسه، فنلاند، کاستاریکا، کانادا، کلمبیا، لهستان، لیتوانی، مصر، مکزیک، ونزوئلا، هلند، هند، یوگسلاوی. هدف عمده از برگزاری این نمایشگاه ترویج فرهنگ کتابخوانی بوده است. نمایشگاه بین المللی کتاب کودک بلونیا

نمایشگاهی است که در فروردین ماه هر سال به مدت ۴ روز در شهر بلونیاسی ایتالیا برگزار می شود. شهر نیمه صنعتی بلونیا در شمال ایتالیا قرار دارد که در طول سال نمایشگاههایی متعددی در زمینه های مختلف علوم، صنعت، فرهنگ، و هنر در آن بر پا می شود. نمایشگاه بین المللی کتاب کودک بلونیا اولین بار در سال ۱۹۶۴ برگزار شد که تاکنون مدت ۲۹ سال است که به فعالیت خود ادامه می دهد. در این نمایشگاه برگزیده ترین آثار منتشر شده برای

کودکان و نوجوانان انتخاب شده به نمایش گذاشته می‌شود. این نمایشگاه موقعیت مناسبی برای ارزیابی آثار منتشر شده در سطح جهانی و بازاریابی وسیع برای ناشران است. زیرا، مرکز بیشترین توجه ناشران کتاب کودک از سراسر جهان محسوب می‌شود.

مسئولان نمایشگاه چند ماه قبل از افتتاح آن، پروفورمها و کاتالوگهای نمایشگاه را به چندین زبان به همراه دعوتنامه رسمی رئیس نمایشگاه به ناشران و مراکز دست‌اندرکار کتاب کودک می‌فرستند. سپس هر فرد یا ناشری این گونه نسبت به شرکت در آن اقدام کند.

هدف اصلی این نمایشگاه ارائه کتابهای کودکان و ایجاد ارتباط میان دست‌اندرکاران کتابهای کودکان است. در این نمایشگاه، موقعیت مناسبی جهت تبادل نظر و تجربه‌های نویسندگان، مترجمان، مصوران، و کلیه کسانی که به نحوی در این حوزه فعالیت می‌کنند به وجود می‌آید. همچنین، فرصتی مناسب برای آشنایی با سبکهای جدید، دستیابی به ایده‌های تازه، کسب تجربه برای جلوگیری از کارهای تکراری، آشنایی با سطح کمی و کیفی تصاویر، صحافی و چاپ کتابهای کودکان، نحوه انتخاب رنگها و سایر مسائل مربوط به کتاب کودک است.

در این نمایشگاه جوایز مخصوص نیز به تصاویر آثار منتشر شده داده می‌شود. نمایشگاه دارای دو هیئت داور است. هیئت داورانی شامل کارشناسان و دست‌اندرکاران مسائل فرهنگی کودکان و هیئت داورانی شامل کودکان ۶-۹ سال که به طور مشترک به داورى درباره کتابها می‌پردازند.

بخش اصلی برنامه نمایشگاه اعطاء جایزه به برندگان است. برندگان پیش از نمایشگاه جایزه‌های خود را دریافت می‌کنند. پس کتابهای برنده و برگزیده در طول مدت نمایشگاه به صورت پوستر و کاتلוג معرفی شده و در جای ویژه به نمایش گذاشته می‌شود.

از برنامه‌های جنبی دیگر نمایشگاه مهمانها و روزهای ملی ناشران شرکت کننده است. همچنین یکی از برنامه‌های مهم و جانبی

جدول ۱. نمایشگاههای بین‌المللی کتاب کودک

بلونیا	شهر (کشور)	زمان
	ابوظبی (ابوظبی)	فروردین
	استکهلم (سوئد)	شهریور
	بارسلون (اسپانیا)	مهر
	بازل (سوئیس)	اسفند
	بانکوک (تایلند)	اسفند
	بروکسل (بلژیک)	اردیبهشت
	بلغراد (یوگسلاوی)	مهر
	بلونیا (ایتالیا)	فروردین
	بوئنوس آیرس (آرژانتین)	فروردین
	بیروت (لبنان)	-
	پکن (چین)	شهریور
	تونس (تونس)	فروردین
	جاکارتا (اندونزی)	مرداد
	درالسلام (تانزانیا)	-
	دمشق (سوریه)	مهر
	دوبی (امارت متحد عربی)	آذر
	دوحه (قطر)	-
	دهلی نو (هند)	بهمن
	رباط (مراکش)	آبان
	ریاض (عربستان سعودی)	بهمن
	زاگرب (یوگسلاوی)	-
	ژنو (سوئیس)	-
	سنگاپور (سنگاپور)	شهریور
	شارجه (امارات متحد عربی)	آبان
	صنعا (یمن)	مهر
	فرانکفورت (آلمان)	مهر
	قاهره (مصر)	بهمن
	کیک (کانادا)	اردیبهشت
	کوالالامپور (مالزی)	مرداد
	کویت (کویت)	آذر
	لندن (انگلستان)	فروردین
	طرابلس (لیبی)	فروردین
	مادرید (اسپانیا)	تیر
	مانیل (فیلیپین)	بهمن
	مسقط (عمان)	مهر
	مسکو (روسیه)	شهریور
	مکزیکوسیتی (مکزیک)	آذر

اسفند	مکزیکوسیتی (مکزیک)
اسفند	منامه (بحرین)
بهمن	نجر (نیجریه)
خرداد	نیویورک (ایالات متحد آمریکا)
خرداد	واشینگتن (ایالات متحد آمریکا)
اردیبهشت	ورشو (لهستان)
بهمن	هاوانا (کوبا)

* هر دو سال یک بار برگزار می‌شود.

نمایشگاه برگزار می‌شود. مراسم اهدای جایزه بین‌المللی هانس کریستین آندرسن* است که به نویل ادبیات کودکان و نوجوانان شهرت دارد. این جایزه هر دو سال یک بار به مجموعه آثار یک نویسنده و یک تصویرگر کتابهای کودکان و نوجوانان داده می‌شود که سهم ویژه‌ای در تحول ادبیات کودکان ایفا کرده باشد. بنیانگذار این جایزه خانم یلایمن، بنیانگذار کتابخانه بین‌المللی کودکان در مونیخ** و دفتر بین‌المللی کتاب برای نسل جوان است. هیئت داوران بین‌المللی دفتر بین‌المللی کتاب برای نسل جوان شامل ده نفر کارشناس، نویسنده، منتقد، مترجم، تصویرگر، و کتابدار از کشورهای مختلف است که نویسنده و مصور را انتخاب می‌کنند. برندگان این جایزه در مراسم رسمی نمایشگاه بین‌المللی کتاب کودک بلونیا معرفی می‌شوند. آثارشان به همراه آثار سایر نامزدهای جایزه به نمایش گذاشته می‌گردد. برندگان این جایزه در کنگره ادبیات کودکان که چهار ماه بعد از نمایشگاه بلونیا تشکیل می‌شود جایزه خود را دریافت می‌کنند.

«ناشران ایران به ویژه کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان از سالهای آغاز فعالیت نمایشگاه به شکلهای مختلف آن حضور داشته‌اند. اما لازم است این حضور وسیع‌تر و کارآمدتر شود. مسائلی از جمله عدم برنامه‌ریزی دقیق و منسجم و هماهنگی لازم از سوی ناشران شرکت کننده ایرانی، بالا بردن هزینه‌های سفر و شرکت در نمایشگاه، عدم توجه به انتخاب و حضور افراد با تجربه، عدم تسلط کافی به زبان و برقراری ارتباط، کمبود توجه به جذابیتها، تبلیغات، و اطلاع‌رسانی مناسب، لزوم توجه به

جدول ۲. فهرست کتابهای ایرانی برنده جایزه بلونیا

عنوان کتاب	جایزه	تاریخ	مصور	نویسنده
گل بلور و خورشید	دیپلم افتخار	۱۳۴۸	نیکزاد نجومی	فریده فرجام
ماهی سیاه کوچولو	جایزه اول پلاک طلا	۱۳۴۸	فرشید مقالی	صمد بهرنگی
قهرمان	دیپلم افتخار	۱۳۵۰	فرشید مقالی	تقی کیارستمی
آرش کمانگیر	دیپلم افتخار	۱۳۵۱	فرشید مقالی	سیاوش کسرابی
شعرهایی برای کودکان	دیپلم افتخار	۱۳۵۲	بهمن دادخواه	م. آزاد
تصویرها	دیپلم افتخار	۱۳۵۳	بهمن دادخواه	-
بهار در شعر شاعران ایران	دیپلم افتخار	۱۳۵۴	بهمن دادخواه	-
مارمولک کوچک اتاق من	دیپلم افتخار	۱۳۵۵	فرشید مقالی	منصور فاطمی
سیب و سار کوچولو	دیپلم افتخار	۱۳۵۶	بهمن دادخواه	جواد مجابی
کتاب توکا	دیپلم افتخار	۱۳۵۷	بهرام خانف	عباس یعینی شریف
برگها	جایزه اول پلاک طلا	۱۳۶۴	مرتضی شهبی	-
آ، اول الفباست	دیپلم افتخار	۱۳۶۶	نورالدین زرین کلک	-
قلزها	لوخ تقدیر	۱۳۷۰	بهراد امین سلماسی	-

پیشنهادات و مواردی مشابه پیش‌بینی گردد. همچنین وقت کافی برای پیش‌بینی زمان برگزاری نمایشگاه در نظر گرفته شود. متأسفانه به دلیل همزمان کامل این نمایشگاه با نمایشگاه بین‌المللی تصویرگران کتاب کودک مشکلات خاصی برای علاقه‌مندان و دست‌اندرکاران شرکت در این نمایشگاهها پیش می‌آمد که گاه سبب از دست دادن بعضی از برنامه‌های خاص هریک از نمایشگاهها می‌شد. و نکته بسیار مهمتر اینکه لازم است این کتابها به سرعت آماده‌سازی شوند و طبق برنامه مشخصی از سوی کانون آثار مفید برای ترجمه فهرست شده و برای ترجمه و نشر در اختیار علاقه‌مندان قرار گیرد. امید آنکه درخت ادبیات کودکان در سایه برگزاری این نمایشگاهها هرچه بارورتر و تنومندتر شود.

— برگزاری نمایشگاه و فروشگاه کتابهای منتشر شده سایر ناشران از سوی انجمن فرهنگی ناشران.

مجموعه کتابهای نمایشگاه بین‌المللی کتاب کودک بلونیا برای تأسیس کتابخانه بین‌المللی کودکان و نوجوانان به کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان اهداء شد. به این ترتیب، امید می‌رود که این مجموعه اساس یک کتابخانه جامع و روزآمد از ادبیات کودکان و نوجوانان جهان شود.

این نمایشگاه که تا ۳۰ آبان ادامه یافت در نوع خود حرکتی بسیار قابل تقدیر و مفید بود. همچنین، فرصت مناسبی برای کودکان و نوجوانان بازدیدکننده محسوب می‌شد تا با انواع کتابهای جدید سراسر جهان آشنا شوند. با برنامه‌ریزی صحیح بهره بیشتری می‌توانست نصیب این گروه بازدیدکننده گردد. با این حال، امید می‌رود که در دوره‌های بعدی برگزارکنندگان این نمایشگاه به امکانات رفاهی بیشتری برای بازدیدکنندگان از جمله صندلیها و یا فضا‌هایی برای نشستن و بررسی کتابها، امکانات تغذیه و رفع خستگی، نظم و انسجام بیشتر و حضور کتابهای منتشر شده بیشتری در بخشهای جنبی نمایشگاه و فروشگاه، وجود دفتر

انتخاب بهترین کتابهای منتشر شده در ایران، نیاز به پیش‌بینی خلاصه‌های مناسب کتابها به زبان انگلیسی، و مشکلاتی از این نوع وجود دارد که برای دستیابی به حضور مطلوب ادبیات کودک کشورمان لازم است به آنها توجه سریع و دقیقی شود.

در این نمایشگاه که در ساختمان جدید کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان برگزار شد، کتابها بر حسب الفبای نام کشورها تنظیم شده بود. بازدیدکنندگان می‌توانستند تعدادی از کتابها را که با برچسب قرمز مشخص شده بودند سفارش دهند. این نمایشگاه برنامه‌های جنبی دیگری نیز به شرح زیر داشت:

- برگزاری نمایشگاه بین‌المللی کارتهای تبریک بلونیا و تصاویر کتابهای کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان؛
- برگزاری ششمین دوره شبهای شعر و قصه‌آبش در سه روز؛
- اجرای همه روزه نمایش خروسک پریشان در سالن نمایش؛
- نمایش فیلمهای کوتاه اینمیشن کانون پرورش فکری؛
- نمایشگاه و فروشگاه کتابهای منتشر شده کانون پرورش فکری؛

توصیحات:

- برای اطلاعات بیشتری نگاه کنید به: قول ایام، ثریا. «گزارشی از بهترین آثار نامزدهای دریافت جایزه جهانی هانس کریستین آندرسن (۱۹۹۲ - ۱۹۹۱)».
- پیام کتابخانه، شماره ۵ و ۶، سال ۲، ۳ و ۴، تابستان و پاییز ۷۱: ۱۰۲ - ۱۱۳؛ موسوی، نوشین. در دفتر بین‌المللی کتاب برای نسل جوان. پیام کتابخانه، ۷، سال ۲، ش ۴؛ زمستان ۷۱، ۱۰۵ - ۱۱۰.
- موسوی، نوشین. «کتابخانه بین‌المللی کودکان و نوجوانان». فصلنامه کتاب. دوره سوم، ش ۱ - ۴، ۱۳۷۱: ۱۵۱ - ۱۶۴.
- موسوی نوشین. کتابشناسی توصیفی آثار کودکان و نوجوانان برنده جوایز ملی و بین‌المللی. در حال آماده شدن برای چاپ.

ماخذ:

- باتزاب ۱ - ۵: نشریه روزانه نمایشگاه بین‌المللی کتاب کودک و نوجوان تهران - بلونیا.
- تهران: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۱۳۷۲.